

استفاده فرزندان هیأت علمی دانشگاه‌ها از رانت تحصیلی متوقف شد

از فضل پدر تو را چه حاصل!

ریحانه جولایی

شده بودند اجازه داد در مرحله تکمیل ظرفیت انتخاب رشته کرده و با پذیرش در دانشگاهی دور افتاده، به بهترین دانشگاه‌های تهران منتقل شوند.

حالا نتیجه تبعیض‌های موجود به نفع فرزندان اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها باعث شده در برخی دانشگاه‌های برجسته دانشگاه‌های شریف و تهران، دانشجویانی بسیار ضعیف سر کلاس‌ها حاضر شده و روند آموزشی دانشگاه را دچار اخلاص کنند.

این سنت سال‌های زیاد است که اجرا می‌شود، اما این موضوع امسال بیش از سال‌های پیش محل مناقشه شده است. سهمیه فرزندان اعضای هیأت علمی در کنکور سراسری هم در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی مورد انتقاد قرار گرفته شده و برخی هم معتقدند این سهمیه نقض آشکار عدالت است.

طبق مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی، فرزندان هیأت علمی دانشگاه‌ها چنانچه در آزمون کنکور ۹۰ درصد نمره یک رشته را کسب کنند می‌توانند جهت انتقال به دانشگاه مدنظرشان یا دانشگاهی که والدین در آن مشغول تدریس هستند، اقدام کنند. طبق همین مصوبه فرزندان اعضای هیأت علمی با کسب ۹۲ درصد نمره آخرین نفر پذیرفته شده در سهمیه آزاد، می‌توانند حتی رشته خود را تغییر دهند.

یعنی فرزندان اساتیدی می‌توانند به راحتی تغییر رشته و تغییر مکان بدهند. اگر داوطلب تهرانی در یک استان دور افتاده قبول شده باشد و والدینش در یکی از دانشگاه‌های تهران باشند می‌تواند با یک انتقالی ساده در یک دانشگاه معتبر تحصیل کند.

همین مسئله مورد انتقاد کارشناسان آموزشی نیز قرار گرفته است. برخی از آنها معتقدند فرزندان اعضای هیأت علمی از شرایط علمی و اقتصادی خوبی برخوردار هستند چرا باید در کنکور سراسری هم سهمیه داشته باشند.

پافشاری وزیر علوم بر غیر منطقی بودن انتقادهای
در همین ارتباط، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری درباره انتقاداتی که

نسبت به سهمیه فرزندان اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها در کنکور سراسری وجود دارد، گفته بود: این آیین نامه مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌تواند به دانشگاه محل خدمت والدین منتقل شوند.

منصور غلامی همچنین به این نکته اشاره کرده بود که بعضی فرزندان اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها حق تغییر رشته را نیز دارند. بنابه گفته‌های او سال ۱۳۹۸ از بین یک میلیون نفر داوطلب یک هزار و ۵۰۰ نفر سهمیه فرزندان اعضای هیأت علمی را داشتند که از این سهمیه استفاده کردند و تعداد خیلی کمی به دانشگاه‌های بزرگتر از جایی که قبول شدند، منتقل شده‌اند و انتقاداتی که می‌شود در فضای غیر منطقی است.

این صحبت‌های غلامی در حالی بیان شد که توکلی در نامه‌ای که به آن اشاره شد از رئیس دیوان عدالت خواسته «منع استحکام تبعیضی به این زبانی و ناروایی و در عین حال غیر قانونی» شود. او در بخش دیگری از نامه خود نوشته است: «دیده‌بان شفافیت و عدالت همچنان برای بازگرداندن آن ۱۳۴ دانشجو که ظرفیت متعلق به دانشجویان مستعدتر را غصب کرده‌اند، به رشته خودشان، پافشاری خواهد کرد.»

متوقف شدن این روند غیر قانونی
این روند قانونی پس از انتشار این خبرها و با کشیده شدن پای قوه قضاییه به فساد علمی در دانشگاه‌ها متوقف شد. سعید نمکی، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی طی نامه‌ای به ریاست دیوان عدالت اداری رفع اثر از دستور موقت صادره را درخواست کرده بود که مورد موافقت قرار گرفت.

معاون حقوقی و امور مجلس وزارت بهداشت در گفتگویی که با ایسنا داشت، ضمن اعلام این خبر گفت: «با تصمیم شعبه ۴۵ دیوان عدالت اداری، نامه شماره ۵۰/۵۲۰ مورخ ۱۳۹۸/۶/۱۱ معاونت آموزشی وزارت بهداشت کماکان لازم‌الاجرا است و تغییر رشته فرزندان اعضای هیأت علمی

علوم پایه پزشکی و بهداشت ۴ رشته داروسازی تغییر رشته دهند و در این راستا باید مدرک آزمون زبان وزارت بهداشت و یا وزارت علوم با حداقل نمره ۵۰ یا مشروط ۴۵ را دارا باشند. در این راستا نمره کل داوطلبان از ۷۰ درصد کتبی و ۳۰ درصد مصاحبه به ۵۰ درصد کتبی و ۵۰ درصد مصاحبه تغییر یافت. در همین رابطه نماینده کاشمر در مجلس در این مورد اطلاعات بیشتری ارائه کرد. بهروز بنیادی، گفت: «شرط و شروط خاصی برای این روند وجود ندارد. اولاً این تغییر رشته در همان مقطع و در رشته‌های هم‌تراز صورت گیرد (مثل دامپزشکی به پزشکی)، ثانیاً تغییر رشته در همان دانشگاهی انجام شود که والدین دانشجو در آن به عنوان عضو هیأت علمی مشغول خدمت هستند و در نهایت در صورتی که بتوانند دو ترم متوالی با معدل ۱۵ قبول شوند، امکان دائمی کردن این تغییر رشته فراهم شود.»

سکوت‌ذی نفعان

در آخر لازم به ذکر است، ارائه امتیازات و مشوق‌ها در اصل چیز نادرستی نیست؛ ولی در برخی زمینه‌ها می‌تواند ناعادلانه باشد؛ از جمله در رقابت‌های آموزشی. در رقابت‌های آموزشی هر امتیاز و مشوقی باید در نهایت منطبق آموزشی داشته باشد. برای نمونه لحاظ کردن امتیازات ویژه برای دانش آموزان منطقه ۳ و ۲ نسبت به منطقه ۱ درست تلقی می‌شود. این کار می‌تواند قابل دفاع باشد و مطالعات نیز درستی آن را اثبات کرده است. به این معنا که دانش آموزی مثلاً با رتبه ۲۰۰ از منطقه محروم به هنگامی که وارد دانشگاه می‌شود، پس از فارغ التحصیلی تقریباً به لحاظ سطح آموزشی و معدل دوران تحصیل، معادل دانش آموزی با رتبه ۱۰۰۰ از منطقه است. یا حتی برخی امتیازات دیگر نیز می‌تواند توجیه آموزشی داشته باشد که برای پرهیز از ورود به موضوعات اختلافی از طرح آنها اجتناب می‌شود و باید مطالعات دقیق پاسخ این موارد را بدهند.

باین حال امتیاز برای فرزندان اعضای هیأت علمی هیچ توجیه آموزشی ندارد، ولی به علت اینکه دست‌اندرکاران برقراری این امتیاز خودشان ذی نفع هستند، در نتیجه به دلایل گوناگون از آن حمایت می‌کنند و توجیهات غیر قابل قبولی نیز ارائه می‌دهند که برای نظام آموزش عالی کشور مطلوب است.

چنین تبعیضی برای نظام آموزش عالی کشور مخرب است. اینکه یک

فرسوده مشارکت داشته باشند. متأسفانه شاهد آن هستیم در مناطق بافت فرسوده، خانه‌های ۳۰-۴۰ متری که باید جمعیت و نوسازی شوند، همه حاضر به این کار هستند ولی مالک یک پلاک خانه کوچک، حاضر نیست در این باره با دیگران مشارکت کند و کل کار، بر زمین می‌ماند. قانون هم در این مورد شفافیتی ندارد که درست است چهار دیواری اختیاری است، ولی شما باین کار دارید پروژه بازسازی و تاب‌آوری محلات را به تعویق می‌اندازید.

لذا همه باید در موضوع تاب‌آوری محلات در مقابل بحران‌های شهری، مشارکت کنند. کسانی که نهادهای بازرسی را در اختیار دارند یا سازمان‌های امدادی مانند آتش‌نشانی در حد وسیع و توان خود در این زمینه فعالند.

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری درباره انتقاداتی که نسبت به سهمیه فرزندان اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها در کنکور سراسری وجود دارد گفته است: این آیین نامه مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی است که فرزندان اعضای هیأت علمی می‌توانند به دانشگاه محل خدمت والدین منتقل شوند

دانشجویان تبه ۵۰۰۰ در کنکور بیاید کنار دانشجویی با رتبه ۱۰۰۰ بنشیند، نه تنها به لحاظ آموزشی ایراد دارد، بلکه به لحاظ روحی و روانی نیز زیان‌بار است. در بیشتر مواقع باعث شکست آنان در گذراندن واحدهای درسی می‌شود و در نتیجه به شیوه‌های دیگر برای گرفتن نمره اقدام می‌کنند که این نیز خسارت‌های خاص خود را دارد. از همه مهم‌تر آثار منفی است که روی سایر دانشجویان می‌گذارد و آنان را نسبت به عدالت در جامعه ناامید می‌کند.

به علاوه اسنادی که فرزندان از چنین امتیاز ناقصی استفاده می‌کنند، چگونه می‌تواند رعایت عدالت آموزشی را در رابطه با سایر دانشجویان در خود نهادینه کرده و به اصول توسعه آموزشی ملتزم باشد؟ اگر وزارت علوم اطلاعات آماری مقطع دانشگاهی مربوط به این افراد را در اختیار قرار دهد می‌توان

درستی فرضیات بالا را ثابت کرد. در توجیه این امتیاز گفته می‌شود که آنان جای دیگران را نمی‌گیرند و صرفاً پس از اعلام نتایج می‌توانند تغییر محل دهند. هر چند این مساله ایرادات فوق‌العاده‌ای ندارد، ولی باز هم قابل قبول نیست. اگر ظرفیت یک رشته دانشگاهی ۵۰ نفر است، حتماً ۵۰ نفر است و دلیلی ندارد که مثلاً ۶۰ نفر شود و ۱۰ نفر دیگر از این طریق به آن اضافه شوند. اگر می‌تواند ۶۰ نفر باشد، از ابتدا باید ۶۰ نفر اعلام شود. نه اینکه ۵۰ نفر اعلام شود ولی در عمل ۶۰ نفر پذیرفته شوند. اینکه افراد در پی تأمین منافع خود باشند، چیز غیر معمولی نیست، ولی برای اعضای هیأت علمی نظام دانشگاهی ایران پسندیده نیست که از رانتی غیر موجه استفاده کنند. این مساله نه تنها برای نظام آموزش عالی کشور زیان‌بار است، بلکه خواسته یا ناخواسته، آگاهانه یا ناآگاهانه زبان دانشگاهیان و اعضای هیأت علمی را در نقد و رد دیگر ساختارهای مبعوب و فاسد تضعیف می‌کند. یک علت بی‌تأثیری انتقادات همین هاست. در واقع رطب خوردن نمی‌تواند منجر به ساختار رانتی کشور اعتراض می‌کنند، تاکنون به این امتیاز غیر موجه نپرداخته‌اند و آن را مسکوت می‌گذارند. متأسفانه باید گفت رانت شاخ و دم ندارد، همین امتیاز یک رانت مهم است آن هم از انواع رانت‌های مودی و زیان‌آور!

عضو شورای اسلامی شهر تهران گفت: در سال‌های اخیر ساخت و ساز روی گسسل‌های شهر تهران بیشتر شده و این موضوع به دلیل نگاه سودجویانه بوده است. به گزارش فارس، زهرا صدر اعظم نوری بیان کرد: بحث ایمنی بحث جدی بوده و باید در شهر تهران به آن توجه ویژه شود زیرا با بررسی‌های انجام شده مشخص است که تقریباً ۲ میلیون پلاک ساختمانی داریم که ۲۲ هزار پلاک و پارسل‌های بین آنها وجود دارد. رئیس کمیسیون سلامت محیط زیست و خدمات شهری شورای اسلامی شهر تهران ادامه داد: در هر کدام از این پلاک‌ها چندین واحد ساختمانی می‌تواند وجود داشته باشد و در بین اینها حتی واحدهای درمانی و آموزشی وجود دارد. او افزود: آقای نجار گفت شهر تهران کن فیکون نمی‌شود اما حتماً ایشان هم قبول دارند که شهر تأثیر بسیار زیادی از آن حادثه خواهد دید. نسوری ادامه داد: وقتی در تهران ۵ هزار متر پروانه ساختمانی گرفته می‌شود اما ۳۰ هزار متر بازرگاری می‌شود این یعنی وقوع حادثه و این یعنی سودجویی از سوی عده‌ای. امروز متأسفانه از متراپل با کیفیت استفاده نمی‌شود و توجیهی به کیفیت ساخت و ساز نداریم. او ادامه داد: تهران را هفت گسسل بزرگ دربر گرفته است که اگر توجه ویژه به موضوع ساخت و سازها نشود این گسسل‌ها بعد از فعال شدن می‌تواند برای ما شرایط بدی را فراهم کند.

از گوشه و کنار

زرتشت؛ دانش آموز خارجی به مدرسه بازگشت

مشاور مدیر کل و سخنگوی آموزش و پرورش شهر تهران از بازگشت زرتشت؛ دانش آموزی که به صورت موقت از مدرسه اخراج شده بود، خبر داد. به گزارش ایلنا، هفته گذشته ویدئویی از یک دانش آموز در فضای مجازی منتشر شد که به علت تنبیه توسط معلمش با کاغذ نوشته‌ای در کنار خیابان و لیصع دست به اعتراض زده بود. مسعود ثقفی، در این خصوص توضیح داد: با توجه به ویدئویی که از این دانش آموز در فضای مجازی منتشر شده، ما بلافاصله پیگیری‌های خود را آغاز کردیم. همچنین با مدیر کل، مسئولان آموزش و پرورش، مسئولان مدرسه و ولی دانش آموز دیداری داشتیم و به بررسی موضوع پرداختیم. او ادامه داد: در این جلسه ابعاد مختلف موضوع که در ۱۶ مهر رخ داده داده بود، به صورت کامل بررسی شد. در نهایت بر اساس بررسی‌ها مشخص شد، دبیر درس شیمی به دانش آموز سبلی زده و در واکنش دانش آموز هم الفاظ ناپسندی به کار برده است. ثقفی ادامه داد: متأسفانه پس از این اتفاق رفتارهای درستی از سوی مسئولان مدرسه برای حل مساله صورت نگرفته و موجب اعتراض دانش آموز به شکل رسانه‌ای شد. مشاور مدیر کل و سخنگوی آموزش و پرورش شهر تهران اظهار کرد: در جلسه‌ای که روز گذشته داشتیم، مقرر شد دانش آموز به مدرسه باز گردد و تخلفات صورت گرفته از سوی دبیر مربوطه و مدیر مدرسه نیز به صورت قانونی پیگیری شود.

جذب پرستاران خارجی در کشور صحت ندارد

معاون پرستاری وزارت بهداشت با تکذیب خبر جذب پرستاران اتباع خارجی در کشور گفت: اساساً این موضوع صحت ندارد و متأسفانه افرادی که خود را به ظاهر مدافع پرستاری قلمداد می‌کنند با اهداف مشخص چنین اخباری را عنوان می‌کنند و بدتر از آن این است که برخی رسانه‌ها بدون اطلاع از صحت موضوع و پیگیری از مراجع رسمی آن را انتشار می‌دهند. به گزارش ایرنا، مریم حضرتی افزود: به گروه‌های پرستاری و دلسوزان واقعی حرفه پرستاری اطمینان می‌دهم تا زمانی که خدمتگذار جامعه فهیم پرستاری هستیم، اجازه نخواهیم داد که افرادی منفعت طلب و سودجو از احساسات پاک پرستاران سوء استفاده کنند و با شایعه‌سازی، از آن بهره‌برداری شخصی کنند.

افزایش ساخت و ساز روی گسسل‌های تهران

عضو شورای اسلامی شهر تهران گفت: در سال‌های اخیر ساخت و ساز روی گسسل‌های شهر تهران بیشتر شده و این موضوع به دلیل نگاه سودجویانه بوده است. به گزارش فارس، زهرا صدر اعظم نوری بیان کرد: بحث ایمنی بحث جدی بوده و باید در شهر تهران به آن توجه ویژه شود زیرا با بررسی‌های انجام شده مشخص است که تقریباً ۲ میلیون پلاک ساختمانی داریم که ۲۲ هزار پلاک و پارسل‌های بین آنها وجود دارد. رئیس کمیسیون سلامت محیط زیست و خدمات شهری شورای اسلامی شهر تهران ادامه داد: در هر کدام از این پلاک‌ها چندین واحد ساختمانی می‌تواند وجود داشته باشد و در بین اینها حتی واحدهای درمانی و آموزشی وجود دارد. او افزود: آقای نجار گفت شهر تهران کن فیکون نمی‌شود اما حتماً ایشان هم قبول دارند که شهر تأثیر بسیار زیادی از آن حادثه خواهد دید. نسوری ادامه داد: وقتی در تهران ۵ هزار متر پروانه ساختمانی گرفته می‌شود اما ۳۰ هزار متر بازرگاری می‌شود این یعنی وقوع حادثه و این یعنی سودجویی از سوی عده‌ای. امروز متأسفانه از متراپل با کیفیت استفاده نمی‌شود و توجیهی به کیفیت ساخت و ساز نداریم. او ادامه داد: تهران را هفت گسسل بزرگ دربر گرفته است که اگر توجه ویژه به موضوع ساخت و سازها نشود این گسسل‌ها بعد از فعال شدن می‌تواند برای ما شرایط بدی را فراهم کند.

یادداشت

جلال ملکی، سخنگوی سازمان آتش‌نشانی تهران

بین مدیریست بحران و آتش‌نشانی تهران در افزایش تاب‌آوری محلات در مقابل بحران، همواره تعامل وجود دارد، ولی باید توجه داشت بحث تاب‌آوری مقوله‌ای بسیار مفصل و گسترده است.

باین تفسیر این که توقع داشته باشیم یک سازمان مانند آتش‌نشانی یا شهرداری تهران یا سازمان مدیریت بحران تمام وظایف مربوط به تاب‌آوری در مقابل بحران‌ها را بر عهده داشته

نقش آتش‌نشانی و مدیریت بحران در تهران

باشند، مسئله‌ای کاملاً اشتباه است.

بحران با حادثه معمولی فرق می‌کند. اگر خدای نکرده سیل یا زلزله‌ای بیاید، ابعاد حادثه به مراتب بزرگتر از حوادث شهری است. در فروردین ماه امسال در چند استان کشور شاهد سیلاب بودیم و ابعاد آن به خوبی برای مردم مشخص است. مشاهده کردیم که همه کشور برای کمک به چند استان بسیج شدند ولی باز هم بعضی جاها کمبودهایی وجود داشت. این برمی‌گردد به اینکه باید خود مردم برای تاب‌آوری در مقابل بحران اقدام و مشارکت کنند. مثلاً مردم باید در بازسازی بافت